

Levélcím: I. sz. Belgyógyászati Klinika, 6720 Szeged, Korányi fasor 8-10.

A kutatási terv közérdekű adatainak kivonata¹ beavatkozással nem járó vizsgálatok² számára³

A kitöltött nyomtatvány adatait az etikai véleményt adó Regionális Kutatásaitikai Bizottságnak korlátozás nélkül hozzáférhetővé kell tennie bárki számára.

A kutatás-fejlesztési tevékenység során létrejövő szellemi javakat Magyarországon több törvény is védi.⁴ Ugyanakkor a Helsinki Nyilatkozat 16. pontja, az Ovideoi Egyezményt hatályba léptető 2002. évi VI. törvény, és az orvosi kutatások végzéséről szóló miniszteri rendelet az emberen végzett orvosi kutatások etikus folytatása érdekében megkövetelik az etikai bizottságoktól, hogy a közvéleményt tájékoztassák az általuk véleményezett kutatások fontosabb adatairól. A közvélemény tájékoztatásának célja: az etikai bizottság munkájának nyilvánossága, a kutatások alanyai alapvető emberi jogainak biztosítása.

A 2007. III. 10-től hatályos 1/2007. (I. 24.) EüM rendelettel módosított 23/2002. (V. 9.) EüM rendelet szerint az alább felsorolt, a kutatási tervben megtalálható adatok közérdekű adatok, amelyeket bárki korlátozás nélkül megismerhet. Kérjük, hogy a szellemi alkotások oltalmának védelmét is szem előtt tartva, a nem nyilvános kutatási terv alapján töltsék ki ezt a táblázatot. A közvélemény és az alanyok tisztességes, lényegre törő tájékoztatását tartsa elsődleges szempontnak. A kutatási terv szakmai-etikai jóváhagyása után, az etikai bizottság a saját honlapján minden érdeklődő számára közzé teszi az itt megadott közérdekű adatokat. **Szakmai vagy szolgálati titoknak minősülő, illetve a kutatás érdekeit veszélyeztető adatot ne közöljön!**

A téma megnevezése (nem kell, hogy megegyezzen a kutatási protokoll címével)

Problémás internethasználat gyermek-és serdülőkorban

A kérelem iktatási száma: 90/2019-NTE

A kérelmező neve, munkaköre és beosztása: Dr. Pintér Sarolta, klinikai szakorvos

1. A kutatás célja

A mai fiatalok az internet korába születtek bele, ezért a mindennapjaikhoz szorosan kapcsolódik, hogy napi több órát is eltöltenek az interneten. A gyerekek egyre korábban

¹ A 23/2002. (V. 9.) számú EüM rendelet 20/S. § (1) bekezdése szerint az itt felsorolt, a kutatási tervben is megtalálható adatok közérdekű nyilvános adatok, amelyeket az etikai bizottság a honlapján köteles nyilvánosságra hozni. Kérjük, hogy a szellemi alkotások oltalmának védelmét szem előtt tartva, a nem nyilvános kutatási terv alapján készítsék el ezt az adatlapot.

² A 23/2002. (V. 9.) számú EüM rendelet 20/B. § g) és h) pontjai szerint:
g.) *beavatkozással járó vizsgálat (interventional trial)*: fizikai beavatkozással járó orvostudományi kutatás és minden olyan beavatkozással járó kutatás, amely a vizsgálati alany lelki egészségére nézve kockázattal jár
h.) *beavatkozással nem járó vizsgálat (non-interventional trial)*: emberen végzett, a g) pont alá nem tartozó orvostudományi kutatás: 1/2007. (I.24) Eü.M. rendelet

³ Ez a nyomtatvány a 23/2002. (V. 9.) számú EüM rendelet 20/S. § (1) bekezdéseinek 2008. szeptember 1-jén hatályos szövege alapján készült.

⁴ A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény.

kezdik el felfedezni az online világot. A használata elkerülhetetlen számukra, mivel már az általános iskolákban is előfordul, hogy az iskolai feladatok megoldásához internet szükséges. Az internethasználat több kutatás szerint számos pozitív, de még annál is több negatív hatással járhat. Számos kutatás foglalkozik a problémás internethasználattal, illetve vizsgálják a problémás internethasználat más pszichiátriai tünetekkel való együtt járását is. A szegedi gyermek- és ifjúság pszichiátrián eddig nem készült pontos kutatás a fiatalok internet használati szokásairól.

Kutatásunk célja a pszichiátriai betegségekkel kezelt fiatalok digitális attitűdjének összehasonlítása egészséges társaikkal. Szeretnénk felmérni, hogy van-e látható különbség a pszichiátrián kezelt fiatalok internethasználatában, valamint digitális eszközeik használata és a kontroll csoportként használt egészséges fiatalok között. Nagyobb arányban fordul-e elő a problémás internethasználat, ha a gyerekeknek egyéb pszichiátriai betegségei is fennállnak. Emellett adatokat szeretnénk gyűjteni iskolai és szociális helyzetükről is. A kutatás eredményeit elsősorban szakdolgozathoz használnánk fel.

2. A kutatás megszervezése és módszerei

Módszerek: A kutatásba az SZTE ÁOK Gyermekklinika, Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályán vizsgált 8-18 év közötti gyermekeket és fiatalokat szeretnénk bevonni. A kezelt páciensekkel és az újonnan érkezőkkel a mellékelt kérdőívet szeretnénk használni, illetve a korábbi adataikat is szeretnénk áttekinteni. Kontroll csoportként egy vidéki gimnázium és egy általános iskola 8-18 év közötti diákjait szeretnénk bevonni. Náluk a teszt felvétele csoportosan az osztályteremben, egy osztályfőnöki óra keretén belül történne.

A magunk által készített kérdőív mellett egyéb diagnosztikus kérdőíveket is szeretnénk használni a problémás internethasználat vizsgálatára: Problémás Internethasználat Kérdőív (Demetrovics Zsolt, Szeredi Beatrix, Nyikos Emese, 2004). Gyermek Depresszió Kérdőív (Child Depression Inventory, CDI, Kovács M., 1981), Állapot-Vonás Kérdőív, Gyermek Változat (State-Trait Anxiety Inventory for Children, STAI-C, Spielberger, C.D., 1973), Gyermek Multidimenzionális Szorongás Skála (Multidimensional Anxiety Scale for Children, MASK, March J.S. 1997), Gyermekviselkedési Kérdőív (Child Behavior Checklist, CBCL, Achenbach, 1991), Hiperkinetikus Zavar Kérdőív (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, ADHD, DuPaul, 1998), Képességek és Nehézségek Kérdőív (Erények és Gondok Kérdőív) (Strength and Difficulty Questionnaire, SDQ, Goodman, R, 1997)
Az adatokat SPSS statisztikai program segítségével szeretnénk kiértékelni.

3. A tervezett kutatás szakirodalmi alapjai

1. Demetrovics Zsolt, Szeredi Beatrix, Nyikos Emese (2004): A Problémás Internethasználat Kérdőív bemutatása. *Psychiatria Hungarica*, 19. 2. sz.,
2. Wartberg L, Kriston L, Zieglermeier M, Lincoln T, Kammerl R. (2018): A longitudinal study on psychosocial causes and consequences of Internet gaming disorder in adolescence. *Psychol Med.* 2019 Jan;49(2):287-294.

3. Cho SM1, Sung MJ, Shin KM, Lim KY, Shin YM. (2013): Does psychopathology in childhood predict internet addiction in male adolescents?

Child Psychiatry Hum Dev. 2013 Aug;44(4):549-55.

4. A kutatásba bevonni kívánt vizsgálati alanyok száma, illetve köre, neme, életkora

Vizsgálati alanyok (SZTE ÁOK Gyermekklinika, Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályán önsértés miatt vizsgált és kezelt gyermekek, kontroll csoport), alanyok száma száma: 80 fő, 8-18 éves korosztály

5. Retrospektív, beavatkozással nem járó vizsgálatok esetében, amikor a 23/2002. (V. 9.) számú EüM rendelet 20/Q. §-ának alkalmazására kerül sor, a nyilvános adatvédelmi tájékoztatás⁵ (A tájékoztatás – különösen statisztikai vagy tudományos célú adatkezelés esetén – megtörténhet az adatgyűjtés tényének, az érintettek körének, az adatgyűjtés céljának, az adatkezelés időtartamának és az adatok megismerhetőségének mindenki számára hozzáférhető módon történő nyilvánosságra hozatalával, ha az egyénre szóló tájékoztatás lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna.)

Nyilatkozom, hogy a fenti adatok nem sértik a kutatásnak a szellemi alkotások védelmére vonatkozó érdekeit és nem tartalmaznak szakmai- vagy szolgálati titkot, illetve a kutatás érdekeit veszélyeztető adatot. A fenti adatokat bárki, korlátozás nélkül megismerheti. Tudomásul veszem, hogy jóváhagyás után az RKEB a közérdekű adatokat a honlapján közzé teszi.

⁵ A beavatkozással nem járó, retrospektív, statisztikai vizsgálatok esetén – ahol az egyénre szóló tájékoztatás lehetetlen vagy aránytalanul nagy költséggel járna a 23/2002. (V. 9.) számú EüM. rendelet 20/Q. §-a alapján el lehet tekinteni a vizsgálati alany, illetve kiskorú, cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes személy esetén a törvényes képviselő tájékoztatásától és a beleegyező nyilatkozat beszerzésétől.

Az alább idézett adatvédelmi törvény 6. § (4) bekezdése szerint, ilyen esetben a tájékoztatás az adatgyűjtés tényének, az érintettek körének, az adatgyűjtés céljának, az adatkezelés időtartamának és az adatok megismerhetőségének mindenki számára hozzáférhető módon történő nyilvánosságra hozásával történik. Ezeket az adatokat kérjük közzé tenni.

A Személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 6. § (1) Az érintettel az adat felvétele előtt közölni kell, hogy az adatszolgáltatás önkéntes vagy kötelező. Kötelező adatszolgáltatás esetén meg kell jelölni az adatkezelést elrendelő jogszabályt is.

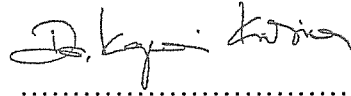
(2) Az érintettet – egyértelműen és részletesen – tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

(4) A tájékoztatás – különösen statisztikai vagy tudományos (ideértve a történelmi kutatásokat is) célú adatkezelés esetén – megtörténhet az adatgyűjtés tényének, az érintettek körének, az adatgyűjtés céljának, az adatkezelés időtartamának és az adatok megismerhetőségének mindenki számára hozzáférhető módon történő nyilvánosságra hozatalával, ha az egyénre szóló tájékoztatás lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna.

Szeged, 2019. május 13.

Dr. Pintér Sarolta
klinikai szakorvos
kérelmező

Dr. Kapornai Krisztina
osztályvezető egyetemi docens
kutatásvezető

